

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«Алматы облыстық білім басқармасы» мемлекеттік мекемесінің
«Талғар политехникалық колледжі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық
кәсіпорны

КЕЛІСІЛДІ

Колледж әдіскері
Нүптекеева Б.И. _____
«__» _____ 2017ж.

БЕКІТЕМІН

Колледж директорының ОІЖ
орынбасары
Бейсембаева Е.Қ. _____
«__» _____ 2017ж.

АШЫҚ САБАҚ

Тақырыбы:

Міржақып Дулатов
«Бақытсыз Жамал»

Қазақ тілі мен әдебиет пәнінің оқытушысы: Қабылбекова Ж.Е.

ӘБ меңгерушісі _____ Койгелдиева Ә.

Сабақтың тақырыбы: Міржақып Дулатов «Бақытсыз Жамал» романы.

Сабақтың мақсаты:

Білімділік: Міржақып Дулатовтың «Бақытсыз Жамал» романының тақырыбын идеялық мазмұнын таныту.

Дамытушылық: студенттердің танымдық, шығармашылық қабілеттерін дамыту, ынтасы мен қызығушылығын, логикасын жетілдіру, сыни тұрғыдағы көзқарасына еркіндік беру.

Тәрбиелік: студенттердің бойына рухани адамгершілік қасиеттерді ұялату, тө. әдебиетке деген сүйіспеншілігін тәрбиелеу.

Білім беру бағдарламасы мен стандарттағы жоспарланған құзыреттері:

Өзіне қажетті ақпаратты іріктеп алып, өңдеп, өзгелерге түсінікті етіп жеткізе білу. Алған білімдерін игеру, жобалау, құрастыру, зерттеу және шығармашылықпен қолдана білу тәсілдерін меңгеру.

Оқу нәтижелері:

біледі: ақын-жазушылардың өмірін, көркем шығарманың негізгі мазмұнын, идеясын, тақырыптық мәнін.

меңгереді: көркем шығарма кейіпкерлеріне мінездеме беру. Көркем бейнелі сөздерді орынды қолданып, жазба жұмыстарының түрлерін орындай білу.

дағды қалыптастырады: шығармашылық сауаттылығын арттырады

құзыретті: әдебиеттің тектері мен жанрларын сәйкес талдай алуға

тірек ұғымдар (студент білу керек): көркем шығарманың мазмұнын, талдау үлгісін

Сабақтың түрі: аралас сабақ

Сабақтың оқыту әдісі: топтық жүйе, сын тұрғысынан ойлау технологиясы

Сабақта қолданылатын стратегиялары: баяндау, сұрақ-жауап, ой қозғау, постер құрастыру, топтасып талдау, топтасып талқылау, ой толғаныс, ой қорыту.

Сабаққа керекті құрал-жабдықтар: Арнайы слайдтар, постер, маркерлер, кестелер

Пәнаралық байланыс: Қазақстан тарихы, қазақ тілі, география

Сабақтың құрылымы:

1. Ұйымдастыру кезеңі

2. Топқа бөлу

2. Үй жұмысын тексеру

-
3. Оқытушының кіріспе сөзі
 4. Жаңа сабақты түсіндіру
 5. «Бақытсыз Жамал» романына талқылау, тұжырымдау, салыстыру
 6. Миға шабуыл (тыңдау арқылы анықтау)
 7. Талдау жұмысы: «композициялық сюжеттік талдау»
 11. Сабақты бекіту
 12. Рефлексия
 13. Үй тапсырмасын беру
 14. Кері байланыс
 15. Студенттердің білімін бағалау

Сабақ барысы:

1. Ұйымдастыру кезеңі (амандасу, студенттерді түгендеу)

1. Көңіл күйіміз қалай?

Жақсы сөздерді еске түсірейік,

Жалғастырыңдар:

Кел, балалар, оқылық....

.....

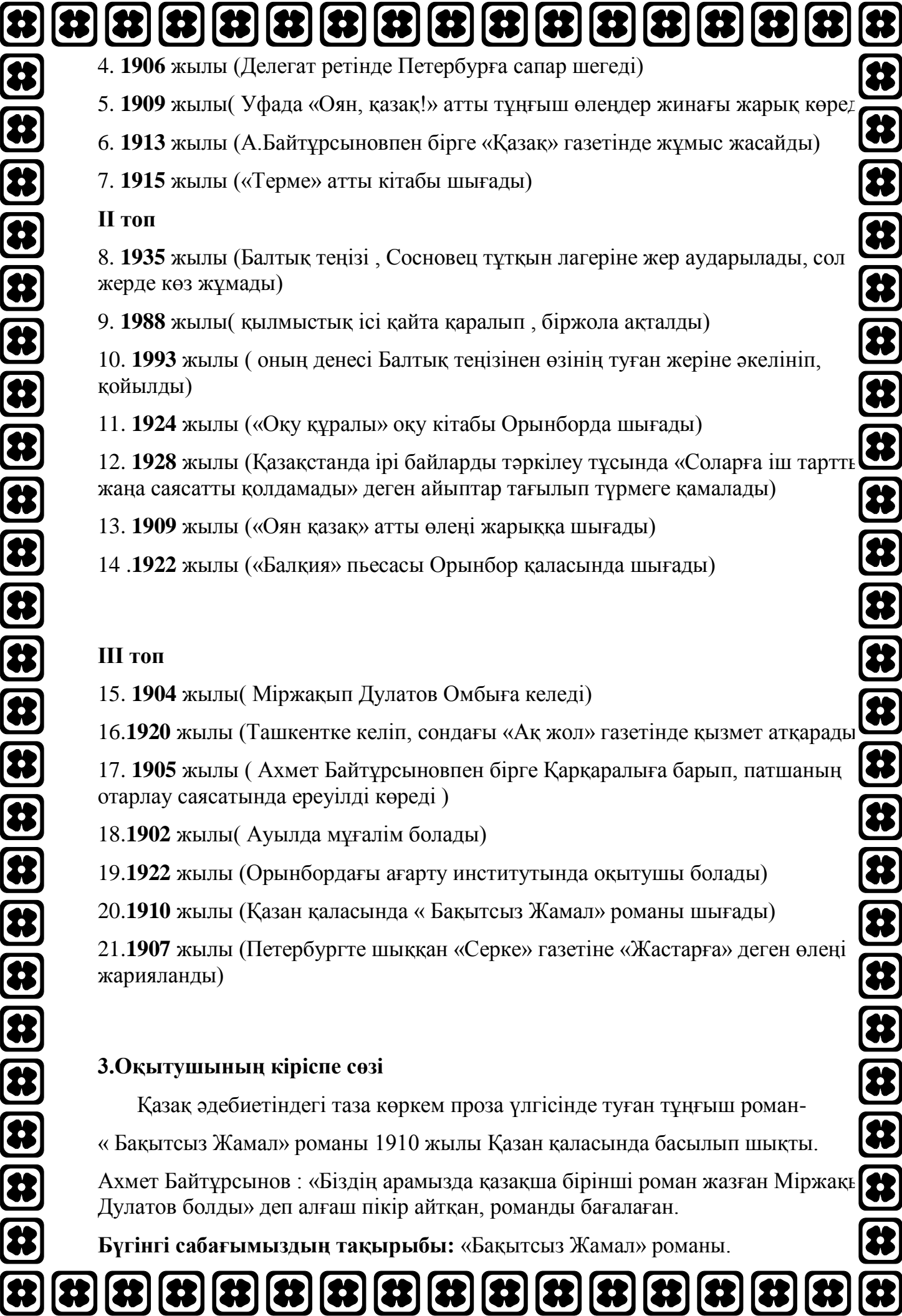
.....

....., ендеше оқиық!

1. Студенттерді 3 топқа бөлу. Әр топ өз топ басшыларын сайлайды.
2. **Үй тапсырмасын тексеру:** Міржақып Дулатов өмірі мен шығармашылығы студенттердің білімдерін жинақтау үшін «Жылдар сөйлейді» жарысын ұйымдастыру. /Интербелсенді тақтада көрсетілген 7 сұраққа топ бойынша жауап беру керек/.

I топ

1. **1885** жылы (Торғай уезінің , Сарықопа болысының бірінші ауылында дүниеге келген)
2. **1897** жылы (Мұқан Тоқтабайұлынан дәріс алады)
3. **1904** жылы (Омбы қаласына келеді. Осында ұлт зиялыларының ұзтазы Ахмет Байтұрсыновпен кездеседі)

-
4. **1906** жылы (Делегат ретінде Петербурға сапар шегеді)
 5. **1909** жылы(Уфада «Оян, қазақ!» атты тұңғыш өлеңдер жинағы жарық көреді)
 6. **1913** жылы (А.Байтұрсыновпен бірге «Қазақ» газетінде жұмыс жасайды)
 7. **1915** жылы («Терме» атты кітабы шығады)

II топ

8. **1935** жылы (Балтық теңізі , Сосновец тұтқын лагеріне жер аударылады, сол жерде көз жұмады)
9. **1988** жылы(қылмыстық ісі қайта қаралып , біржола ақталды)
10. **1993** жылы (оның денесі Балтық теңізінен өзінің туған жеріне әкелініп, қойылды)
11. **1924** жылы («Оқу құралы» оқу кітабы Орынборда шығады)
12. **1928** жылы (Қазақстанда ірі байларды тәркілеу тұсында «Соларға іш тартты жаңа саясатты қолдамады» деген айыптар тағылып түрмеге қамалады)
13. **1909** жылы («Оян қазақ» атты өлеңі жарыққа шығады)
14. **1922** жылы («Балқия» пьесасы Орынбор қаласында шығады)

III топ

15. **1904** жылы(Міржақып Дулатов Омбыға келеді)
16. **1920** жылы (Ташкентке келіп, сондағы «Ақ жол» газетінде қызмет атқарады)
17. **1905** жылы (Ахмет Байтұрсыновпен бірге Қарқаралыға барып, патшаның отарлау саясатында ереуілді көреді)
18. **1902** жылы(Ауылда мұғалім болады)
19. **1922** жылы (Орынбордағы ағарту институтында оқытушы болады)
20. **1910** жылы (Қазан қаласында « Бақытсыз Жамал» романы шығады)
21. **1907** жылы (Петербургте шыққан «Серке» газетіне «Жастарға» деген өлеңі жарияланды)

3. Оқытушының кіріспе сөзі

Қазақ әдебиетіндегі таза көркем проза үлгісінде туған тұңғыш роман- « Бақытсыз Жамал» романы 1910 жылы Қазан қаласында басылып шықты.

Ахмет Байтұрсынов : «Біздің арамызда қазақша бірінші роман жазған Міржақып Дулатов болды» деп алғаш пікір айтқан, романды бағалаған.

Бүгінгі сабағымыздың тақырыбы: «Бақытсыз Жамал» романы.

Мақсаты: «Бақытсыз Жамал» романының тақырыбын, идеялық мазмұнын біл

4. Жаңа сабақты түсіндіру.

Тегі: Эпос

Жанры: роман-үлкен көлемдегі және прозалық үлгіде жазылған эпикалық туынды. Өмірде болған, не болуға тиіс күрделі құбылыстар мен келелі оқиғаларды, алуан-алуан адам тағдыры мен заман шындығын көлемді, ұзақ мерзімді оқиғаларды арқау етіп, адам өмірін ағымдағы сан алуан құбылыстармен тұтастыққа, мейлінше жан жақты көрсетеді.

Түрі: Трагедиялық шығарма

Тақырыбы: Әйел теңсіздігі

Идеясы: Романның өлеңмен жазылған сөз басында:

Жамалдың жайын жаздық бұл кітапта,

Бақытсыз бір қыз екен осы шақта.

Біреуге хас нәрсе емес, хәм болған іс,

Жайылған бұл бір ғұрып хәр қазақта.

Айырсын оқушылар мағынасын,

Жай ғана хикая деп қарамасын.

Көрген кім шарифаттан деген сөзді:

“Қор етіп әйел халқын аямасын”- деген жолдардан автордың көздеген мақсаты аңғарылады.

Роман екі сюжетте көрініс табады. Бірінші-Жамал мен Ғалидің кездескен сәттерін, сырласып, бір-біріне берік сенісіп, бір-бірін тең тұтып, бағалап , сүйіп қосылмақ болған жандар екенін, өздерінің бақыты үшін күреске бел байлап жолға шыққан тұстарын М.Дулатұлы жылы сезіммен тебірене жазғандығы. Екіншісі- Ғалидің кенеттен ауруынан бастап, ғашығынан айырыларын сезінген Жамалдың көзінен қанды жастар төгіліп, ас ішпей, кірпік қақпай зор қасіретке кірісуі суреттелген.

I бөлім. Крестьянский начальник

II бөлім. Үмітсіз -шайтан

III бөлім. Еркек балаша киінген Жамал

IV бөлім. Жамалдың молдадан дәріс алуы

V бөлім. Сайлау

VI бөлім. Байжан мен Сәрсембайдың құда болуы

VII бөлім. Басындағы бағы жоқ Жамал

VIII бөлім. Ғали мен Жамалдың кездесуі

IX бөлім. Ғали мен Жамалдың арасындағы ғашықтық сезім

X бөлім. Қос ғашықтың қол ұстасып қашуы

XI бөлім. Ел ішіндегі дау

XII бөлім. Жас ғұмырдың сөнуі

XIII бөлім. Жамалдың көрген қорлығы

5. Үш топ берілген кесте бойынша жұмыстарын талқылап қорғайды. Әр топ өзіне берілген тапсырмаға тиесілі тақырыпты постерге салып, қорғайды. (постерге– 10 минут, қорғауға –3 минут)

I топ. (Талқылау кестесі)

Шығарманың тақырыбы

Талқылау

«Бақытсыз Жамал» романы

Негізгі кейіпкер

Тақырып

Әрекет

Осы әрекетке итермелеген нәрсе

Жазалаушы тарап

Олардың бойындағы қасиет

Шығарманың аяқталуы

II топ. (Тұжырым кестесі)

III топ. (Салыстыру кестесі)

Ескі әлем

Жаңа әлем

Сауатсыздық

Жасы үлкен кісіге тұрмысқа шығу

Қалың мал

Әлеуметтік теңсіздік

Қазақ қыздарының бас бостандығы

6. Миға шабуыл. / аудиокітап бойынша романнан үзінділер тыңдалады, жылдам жауап беру арқылы әр топ үзінді қай бөлімнен алынғанын анықтайды.

7. Композициялық - сюжеттік талдау: (Интербелсенді тақтада талдау).

Оқиғаның басталуы: Ел жағдайы, заман көрінісі

Дамуы:

Сәрсенбайдың бір перзентке зар болып , Жарасбай молданың қызы Шолпанды айттыруы

Жамалдың дүниеге келуі, ерке өсуі, оқуы

Шиеленісуі:

Сәрсенбайдың елдің сөзіне еріп, билікке таласқа түсуі

Билік үшін Байжанмен құдаласуы

Жамалдың Байжанның баласы Жұманды ұнатпауы, қайғыруы

Жамал мен Ғалидің бірін- бірі сүйуі, көңіл қосуы

Шарықтау шегі:

Ғалидің Жамалды алып қашуы

Ғалидің кенеттен ауырып , қайтыс болуы

Жамалдың еріксіз Жұманға тиюі, бақытсыз өмірі

Аяқталуы:

Жамалды Жұманның қорлығына шыдамай, қалаға қашпақ болып, боранды түнде үсіп өлуі.

8. Сабақты бекіту.

9. Рефлексия. Сұрақ:

Бүгінгі тақырып бойынша алдымызға қойған мақсатқа жете алдық па?

Сабақ несімен ұнады? Не ой түйдіңіз?

10. Үй тапсырмасын беру:

III деңгей: шығармаға жоспар құру

II деңгей: көркемдеуіш құралдарын табу

I деңгей: «Азаттықты аңсаған Жамал» тақырыбында шығарма жазу.

11. Кері байланыс: стикерде тілектері мен ұсыныстарын арнайы « Мәуелі ағашқа» жапсырып қалдырады

12. Студенттердің білімін бағалау. Топ басшылары қарсы топтың студенттерін бағалап, бағалау парағына қояды. Оқытушы бағалау парағын жинап алып, сабақ соңында бағаларын толықтырып журналға қояды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«Алматы облыстық білім басқармасы» мемлекеттік мекемесінің
«Талғар политехникалық колледжі» мемлекеттік коммуналдық қазыналық
кәсіпорны

БАЯНДАМА

Тақырыбы: *Сапалы білім беру
инновациялық шеберліктің нәтижесі*

Оқытушы: Қабылбекова Ж.Н.

Талғар қаласы